

ICOMOS-Díj

Püspökszentlászló, püspöki kastély, látogatóközpont, emlékhely és zárandokház

Baranya megyében, a Zengő-hegy északi oldalánál húzódó völgyben található Püspökszentlászló egyutcás házcsoportja. Az utca végén, már természeti környezetben áll a kastély és kertjének együttese.

A 18. század végén Gróf Esterházy Pál László pécsi püspök klasszicizáló késő-barokk stílusú templommá alakíttatja az itt álló korábbi templomot és melléje püspöki nyaralókastélyt emeltet. Parkját száz évvel később kezdik arborétummá alakítani. 1954-ben szeretetotthonná válik a kastély, de később itt lesz a koncepció perben elítélt Mindszenty bíboros-érsek magánzárkája. Az egykori házi-őrizes zárka két szobája ma emlékszoba, míg a kastély további helyiségei a püspökség belső használatú szálláshelyei, fent rendezvény és tárgyalóteremmel, lent kiegészítő funkciókkal, korszerű módon ellátva az eredeti nyaralókastélyi funkciót. A felújítás kiterjedt a kápolnára is, melyet emeleti folyosó köt össze a rezidenciával. A kastély korszerű gépészete és elektromos infrastruktúrája rejtett marad (kéményjáratokba, kaminajtók mögé bújtatott kapcsolóablák és étellift), szinte csak itt, a két épületrész találkozásánál érhető tetten a kortárs funkció: egy gondosan komponált lépcső formájában a nyaktágra.

A domboldalba besüllyedő kapcsolt udvar funkcionálisan kiegészítő épületei tömör kerítés mögé húzódnak. Az egykori funkciótól idegen turisztikai funkciók így háttérben maradhattak: pénztár, bolt és mosdók előterét lépcsős-leülős terasz egészíti ki; az egykori szolgálati ház ma kétszintes zárandokszállás. A szabadtéri zsibongót képező kerített udvar mind a kastély, mind az arborétum-park látogatásának jó kiindulópontja.

Nyugodt viszony a történetiséggel – talán ez legfontosabb jellemzője a felújítást vezető Német Tamás és Kruppa Gábor építészek munkájának. Ehhez jó megrendelő is kell – a pécsi püspökség személyében. Gondos kutatás és előkészítés, pontos és célzatos döntések, értékmegtartás és precíz kortárs kiegészítés. Építésztervező és műemlékes szemét is gyönyörködtető eredeti felújított ablakszerkezetek, megújított díszítőfestés és kortárs új lépcsőstruktúra. Restaurátori és design szemlélet, történeti karakterelemek és korszerű használati igények gondos aránya jellemzi a műemléki felújítást.

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága ICOMOS-Díjban részesíti a Püspökszentlászló, püspöki kastély helyreállítását, emlékhely és zárandokház kialakítását, az egykorira hasonló mai funkció és az idegenforgalom együttműködésének körülmények megtervezését, és a teljes együttes gondos restaurálását, kivitelezését.

A Díjat átvette:

- Szász Gábor, a Pécsi Egyházmegye nevében a Pécsi Egyházmegye építésze
- Czeglédyné Levárdy Henriette, műemlékfelügyelő

Tulajdonos, megrendelő:

- Pécsi Egyházmegye
- dr. Udvardy György megyéspüspök
- Dohóczki Péter gazdasági igazgató
- Pappi Natasa, Szász Gábor építészek
- Hajdu Zsófia pályázati főmunkatárs
- Magyar Krisztina gazdasági munkatárs
- Bozóky Anita turisztikai főmunkatárs
- Üveges-Páll Leona turisztikai munkatárs
- Schumann Zoltán gondnok

Fejlesztési koncepció, megvalósíthatósági tanulmány, pályázati dokumentáció és projektmenedzsment:

- Virág Zsolt – Magyar Kastélyprogram Nonprofit Kft.
- Happ Norbert, Kriston Kristóf, Földi Eszter – Equinox Consulting

Tervezés:

- Építészet – generál tervezés: KIMA Studio Kft. – Kruppa Gábor, Merkel Tamás, Németh Tamás, Rónai Piroska
- Felmérési tervek: Debreczeni Árpád, Godár Bálint, Németh Máté, Török Zsófia
- Statika: Besey László
- Gépészet: Eördögh Zsolt, Keményfi Balázs
- Elektromos tervezés: Beke Béla, Sas Gyula
- Kerttervezés: Andaházy László
- Faanyagvédelem: Bakó Tibor
- Tűzvédelem: Brindzik Orsolya
- Környezetvédelem: Diószegi András

Építéstörténeti tudományos dokumentáció:

- László Csaba, Virág Zsolt

Kivitelezés:

- VEMÉVSZER Kft.
- Létesítményfelelős: Grószné Hellebrandt Ilona

Festő restaurátorok:

- Maracskó Izabella
- Fodor Edina,
- Hegedűs Judit,
- Répássy Viktor

Díszítőfestők:

- Karácsony Zsolt
- Vékes Attila

Műszaki ellenőrzés:

- Fejes Péter építész
- Vágó Balázs villamos
- Fromvald Károly épületgépész

Kiállításrendezés:

- Nemesné Kiss Tímea
- Virág Zsolt

Kiállítások kivitelezése, multimédiás fejlesztések:

- Pazirik Kft.

Műemléki felügyelő:

- Czeglédyné Levárdy Henriette
- Szigetvári Krisztián